

(א) [נעיל מט: ג] (ב) [ברכות
מט: ג] (ג) [זבחים לו,
(ד) [שם, ה] (ה) [פסחים
ספ"י, ו] (ו) [במדבר יח,
(ז) [דברים יב, ח] (ח) [במדבר
יח, ט] (ט) [ויקרא א,
(י) [ויקרא ח, כ] (כ) [שם ז,
(ל) [ז' ו] (ל) [שם טז, כ] (כ)
רש"ט, טז, כ

מוסף רש"י

חד חני. טעמי דדיק
 חשי אפריל, ודי
 חנה טעמא דדיק
 עלל אומר (דע' פה).
 כשעור אלו
 אכלמו שאר ענין
 בזמן (שם) כטמאת.
 ישעור טומא אכלס
 דלויחא כענינא
 ביר ברב הפסא פטר
 אר על זבח. מגיג
 ארעב עש שנה
 הפסא כשעוריה מרוב
 ושני כחוספא דפסא
 את הפסא אור אומר ביר
 אר קדשו כחוספא
 לאכל את הפסא ועל
 ארעב אור אומר אש
 קדשו כחוספא ועל
 את ארעב, וס' ביר
 הפסא פטר את ארעב
 (דע' פה). דלויחא כענינא
 (שם) כטמאת.
 מני ליתני מרקה שמת
 כשעוריה את הלחן
 שמת שמת ד' ורקה
 ככל מן דס פסא שמת
 דס פסא, ור ביר על
 הפסא פטר את ארעב
 שמת ככל פסא אכל
 ביר על ארעב לא מער
 את הפסא, שנת
 ליתני כשעוריה שמרין
 מרקה אכלן פן
 ככל שמת (דע' פה). לא
 שפירב בירקה.
 לית על ליתני מרקה
 שמת כשעוריה, ור
 דפסא כשעוריה ורעב
 יסר נפקא פן אומר לא
 דלש מרקה (שם).
 הרין על סמכא

מוסף תוספות

- א. דפסח
ווינחנן בוריקא שנתנן
בשפכינע שיצא. מוס'
זמסן. עי' מהרש"א.
ב. בשם רבינו שלמה.
ג. א"כ סבירא
מול' דרמנותיהם שוין. שם.
ד. נ"א. ולא שפיקה. שם.
ה. ליהלח' תנא דרבי
ישעאל כלולה בוריקא,
והא דובא רחא פטר פסח
ממום דובא פטר לו. שם.
ו. הדכל' אחד. שם.
ז. ורבינ' כשיטת רבינו
שמואל וכל מה שקשיית
עליו קרא גמ' לה. שם.
ועי' מהרש"א.

חד תני אפיגול וחד תני אנוסר. חד מפרש טעמא דמתניתין מאי טעמא מטמא פיגול את הידים וחד מפרש טעמא דנותר מאי טעמא נותר מטמא את הידים: **משום חשדי כהונה.** גזרו עליו טומאה שלא יפגלוהו בזרעו להפסיד את הצעלים ועוד דשלמים ויש א"ר לכהן בהן אלא חזה ושוק ויש א"ר צמוד לשם חטאת כדי לאוכלן כולם ומשום הכי גזרו טומאה: **משום עצלי כהונה.** שלא יתעללו בזריכתן: **חד אמר ר' יוסי.** מהן מטמא את הידים וחד"א דבבבב: **בתנאי' זריכת הפסח.** על אריכת פסחים: **על של זבח.** חגיגת ארבעה עשר ומזבזין על אריכת שלמים: **גמ' שירי דם** בזריקה מרחוק דלא איכפת ליה אם נופלים שיריים על היסוד או לא. **שירי דם הפסח** בשפיכה בנתח כדי שפילו על היסוד: **לא שפיכה בכלל זריקה.** כלומר שאם נותן פסח בזריקה ושלמים בשפיכה לא עשה כלום וכיון דאין דומין זה לזה צמתן

דמיס אין זכרת האחד פוטרט האלדער: הכי גרסקין צומתניתן ציר
על הזנה לא פטר את הפסח על הפסח פטר את של זנה דברי ר'
ישמעאל והכא גרסקין לדברי ר' ישמעאל וריקא בכלל שפיכה ולא
שפיכה בכלל וריקא. ופירוש אם נתן פסח בזריקה לא עשה כלום אבל
אם נתן שלמים שפיכה ימא לפיכך זכרת הפסח פוטרט את של
שלמים ששלמים בכלל פסח דמיס ושל שלמים אינה פוטרט את
של פסח לפי שאין פסח צומתן דמו בכלל שלמים:

הדרן עלך ערבי פסחים וסליקא לה מסכת פסחים

דעם

חד חני אפיגול וחד חני אנוסר. חד מפרש טעמא דמתניתין מ"ט פגול מטמא את הידים וחד מפרש טעמא דמתניתין מאי טעמא נותר מטמא את הידים: **משום חשדי כהונה.** גזרו חכמים טומאה שלא יפגלוהו בריון להפסיד את הצעלים ויאתרו שוגגין היינו. ורבינו פירש עוד טעם אחר לפי שאלמים הם ואין לכהן בהן אלא מזה וסוק וישמטם במזיד לשם חטאת כדי לאוכלן כולן ולנו היטרא דלין פגולא אלא בשטות על מנת לאכול ממנו חוץ וזו היא והשטות שלמים לשם חטאת אין כאן פגול אלא שלא עלו לבעלים וה"ה חובה: **משום עצלי כהונה.** שלא יתעצלו באכילה וה"ה לישראל: **חד אמר כוים.** מהן מטמא את הידים וחד אמר כביה ובהא לחוד הוא דפליגי: **כאישורו.** איסור אכילתו בכזית: **כטומאתו.** טומאת אוכלין בכביה לטמא אחרים: **ברבינ'** זכרת הפסח וזכרת הזבח מפרש בתוספתא וזכאים"י איזה זכרת הפסח בא"י אמ"ה אשר קדשנו במצותיו ולונו הפסח אי זו היא זכרת הפסח בא"י אמ"ה אשר קדשנו במצותיו ולונו לאכול הזבח. והאי וזה היינו חגיגה י"ד הבאה עם הפסח אי נמי נדרים ונדבות שהקריב ערב הפסח ואוכלן כלילי הפסח: פלוגתא דרבי ישמעאל ור' עקיבא מפרשינן טעמא בגמ': הכי גרסינן בירך על הזבח לא פטר את הפסח בירך על הפסח פטר את הזבח דברי ר' ישמעאל: **גב'** ה"ג לכשא"ל לדברי ר"י וזריקה כלל שפיכה ולא שפיכה כלל וזריקה. במס' זבחים וכו' בית שמאי (דף ה.) שמעינן ליה לר' ישמעאל דלמור דפסח בשפיכה אבל בזריקה דתניא ר' ישמעאל אומר מתוך שנתנא"ם אף בזכור שור וגו' תלמוד לזכור שטעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח מעשר ופסח מניין תלמוד לומר"י ודס וזחזיך ישפך דאלו לשאר קרבנות לא תריץ דבכולהו כחצי וזריקה. והשתא דקאמר רבי ישמעאל דפסח בשפיכה ושמעת ליה במתניתין דלמור בזכרת הפסח הוא נפטר מזכרת הזבח ואינו נפטר משל פסח בזכרת הזבח אמור מעתה הניתינן בזריקה כגון שאר זבחים שניתנו בשפיכה כפסח יאא כדתניא בהדיא בפרק צרת שמאי"ט (סג) מניין לניתינן בזריקה שנתנן בשפיכה יאא תלמוד לומר דוס וזחזיך ישפך אבל הניתינן בשפיכה כגון פסח שנתנן בזריקה כשלמים וכל שאר זבחים לא יאא דומיא דזכרת הפסח והזבח דקאמר נמי ר' ישמעאל במתניתין אי האי גוונא: **ולדברי ר'**

כשתמצא לומר לדברי ר' ישמעאל וריקה בבבא שפיבא ולא שפיבא בבבא וריקה לדברי ר' עקיבא ב"ה. אם כן מוכח מאן דלר' ישמעאל הנימנין דזריקה שנתנן כפשיעה ולא וכן מוכיח נמי כאן דס"ל דפסח כפשיעה הוא והכי נמי מוכח בפסחים דברקן האשה (דף קט פט.)

חד תני אפיגול וחד תני אנותר מאן דתני
אפיגול משום חשדי כהונה מאן דתני אנותר
משום עצלי כהונה חד אמר כזית וחד אמר
כביצה מאן דאמר כזית⁶ כאיסורו ומאן דאמר
כביצה⁷ כטומאתו: **מתני'** ^א בירך את של זבח
הפסח פטר את של זבח בירך את של זבח
לא פטר את של פסח דברי רבי ישמעאל
רבי עקיבא אומר "לא זו פוסרת זו ולא
זו פוסרת זו: **גמ'** כשתמצא לומר לדברי
רבי ישמעאל זריקה בכלל שפיכה ולא
שפיכה בכלל זריקה לדברי רבי עקיבא ^ז לא
שפיכה בכלל זריקה ולא זריקה בכלל שפיכה:
רבי

בשפיכה יא' ת"ל ודס וצחיק ישפך ומשני סבר לה כרבי עקיבא דאמר
לא וריקה בכלל שפיכה וכו' פ"י וההיא דרשא מנין לניתינן בוריקה
לר' ישמעאל היא ופריך ואכתי מיעטיא ליה לכתמיא ר' ישמעאל
אומר מתוך שנאמר אך צבור שור או צבור כשב וגו' את דמס מזרוק
למדנו לצבור שטעון מתן דמים למוזב מעשר ופסח מנין ת"ל ודס
וצחיק ישפך ומשני סבר לה כרביה"ג דאמר פסח נמי בוריקה והדר פריך
ליה ור' ישמעאל האי קרא מפקי ליה בה ומפיקי ליה ביה וקאמר תרי
תנאי אליבא דר' ישמעאל אלמא ההוא תנא דר' ישמעאל דלעיל
דנורקין שנתנן בשפיכה יא' ויליף מדס וצחיק ישפך לית ליה להאי
תנא דרבי ישמעאל דיליף מההוא קרא פסח בשפיכה וי"ל דודאי ר'
ישמעאל אית ליה תרמי וניתינן בוריקה שנתנן בשפיכה יא' נפיק ליה
מסבא דמה לי וריקה מרחוק ומה לי שפיכה בקרוב קרא כי אמא [לפסח]
בשפיכה הוא דאמא והאי דלא מוכי' ליה הכי כדפריך ליה ור' ישמעאל
דאי קרא היכי מפקי ליה הכי וכו' משום דדרשא סבר רבי יוסי הגלילי
פשוט ליה טפי והספ פ"י הקונט' ור' ישמעאל האי קרא דורס וצחיק
ישפך מפקי ליה להכי לניתינן בוריקה שנתנן בשפיכה יא' וע"כ ההיב
דניתינן לא אחיא כרבי עקיבא דאי אחיא אמאי קאמר רבי עקיבא
אין זרכת פסח פוטרת של זבח והלא שלמים בכלל פסח והכל
בשפיכה מההיא דניתינן ואי נמי הוה ס"ל לרבי עקיבא פסח בוריקה
כרבי יוסי הגלילי כל שכן דשנייה פוטרינן זה את זה ואכתי קדריש
ליה [מן] לההוא קרא בשפיכה ומשני תרי תנאי וכו' האי תנא דר'
ישמעאל דיליף מודס וצחיק ישפך פסח בשפיכה לית ליה פסח פוטר
את הזבח וזכא לא פליג רבי ישמעאל דאדרי עקיבא דורס בוריקה דדריש
מיניה פסח בשפיכה מו לית ליה למילף מיניה דניתינן בוריקה שנתנן
בשפיכה יא' והאי תנא דר' ישמעאל דיליף מיניה דניתינן בוריקה
שנתנן בשפיכה יא' לית ליה פסח בשפיכה אלא בוריקה כשלמים מיהו
הא סבא דדייה דפליג ארבי עקיבא דפסח עיקר וזבח טפל וע"כ פסח
פוטר את הזבח ולא זרכת וזכא את הפסח ובפסחים דירושלמי אמר
האי טעמא עדכ"ל וקשה דלעיל הוכחנו מהנהו דפסחים דאית להו
תרמייהו^א ובכדתנינן לעיל ורשב"ס פירש^ב הכי כשתמלא לומר לדברי ר'
שמעאל וריקה בכלל כו' מתוך דבריו למדנו דקאמר צריך על הפסח
וכו' א"כ ס"ל דפסח בוריקה^ג ומעתה אייתר ליה ודס וצחיק ישפך
לומר דוריקה בכלל שפיכה וכל הנורקין אס נתנן בשפיכה יא' וכו'^ד
ושפיכה בכלל וריקה דהא אין שום קרנן דמלכותו לכתחלה בשפיכה^ה
וקשה ההיא דפ' האשה ור' חיים כהן פ"י כשתמלא לומר לדברי ר'
ישמעאל וריקה בכלל שפיכה ושפיכה בכלל וריקה כן היא גירסא
בספרים ישנים כלומר כל הקרבנות בוריקה ובשפיכה ואין להקפיד^ו
ובזרכת מהא עליון עיקר לפטור את המטל ולא השטל דהא העיקר^ז
[וקשה] ומהא אית ליה נמי דפסח מלכותו מטל דוקא אלא^ח
אין זה וריקה: (וע"ע חס' וצחיק לו. ד"ה תרי תנאי וכו').

הדרן עלך ערבי פסחים וסליקא לה מסכת פסחים

טרת את זו ור"ע נמי קבר דפסא (נמי) בשפיכה דלא אשכחנא מאן
עקא ליה מאת דמס תורוק על המוצה דכורא) את דמו לא נאמר
דפסא ממנה אתה היא כנגד היסוד מרוקח ולא כזריקת שחר קרבנות
איזרו מקומן (דף יז:). מדכתיב קצב צוולא^ה קצב בחטאת^ה קצב
יש מתנוס שכן ארבע ופסח ממנה אתה מרוקח דכפריית שפיכה
לד מחטאת שמתנוסיהו באצבע על הקירות דכתיבי קראי: